

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Rådgivning och samverkan i lantbruket

Hur de utvecklats och hänger ihop

Cecilia Waldenström
Framtidens Lantbruk i Jämtland
2017-04-04

Förändrade förutsättningar för rådgivning och samverkan i lantbruket

- Över tid
- Geografiskt
  - Sollefteå / Trelleborg....

Förändrade förutsättningar över tid för lantbruksrådgivningen

Rådgivning ett politiskt projekt under efterkrigstiden

- Jordbrukspolitiken 1947 och 1967
  - lantbruksnämnderna, lokalrådgivningen (bl a i Jämtland)
- Den allmänna statliga rådgivningen monteras ned 1980-90
  - Avgiftsbeläggning av statlig rådgivning kommer på 80-talet
  - Neddragning och överföring till näringen
  - Privata rådgivningsföretag uppstår
  - SLU:s roll för rådgivare minskar (konsultantavdelningen försvinner)
  - Kursverksamheten – SLU och SJV släpper detta
- Vad ska det offentliga betala för?

Förändrade förutsättningar geografiskt

- Antalet växtodlingsrådgivare vid Hushållningssällskapen i några olika län:
  - Västernorrland 0
  - Västerbotten och Norrbotten 5 st
(Kalix 2, Luleå 2, Öjebyn 1)
  - Gotland 5 st
  - HIR Skåne 20 st
  - Jämtland 0
- Rådgivningen för med sig fältvandringar, studieresor, möten där lantbrukare träffar kollegor...

Samverkan

- Familjejordbruket premieras i politiken under 1900-talet – samverkan mellan gårdar har varierat
- Minskande marginaler i jordbruket och kostnadsmedvetenhet bidragit till samverkan
- Samverkan/ sambrukande:
  - för att få skalfördelar
  - för bättre arbetsmiljö och få fritid
  - för att hantera specialiseringens problem/möjligheter
- Samverkan i t ex lokal produktion, betesprojekt, försäljning och marknadsföring
- Samverkan med konsumenter!
- Samverkan, lärande och nya arbetssätt

Lärande sammanhang: rådgivning och samverkan

Sollefteå

- Samverka?
”Med vem då?, Långt bort till andra, Ingen samlar oss längre”
- Rådgivning?
Få valmöjligheter. Rådgivare från Finland, Västergötland osv
- ”Folk kan inte odla spannmål här längre”

Trelleborg

- Samverka?
”Många kollegor. Relationer och företaget avgör”
- Rådgivning ?
Javisst HIR, eller andra, om man nu vill...
”Det är i nätverken med andra företagare jag får idéer”
- Möjligheter att välja

Framöver?

- Nya politiska motiv för rådgivning och lärande i lantbruket?
  - På EU-nivå /CAP, nationellt, regionalt, kommunalt?
  - Var finns initiativen? Vilka förväntas ta initiativ?
- Fler och nya lärande samverkanskonstellationer i produktionen och med konsumenter
- Nya medier och nya sammanhang?
  - ”lärt mig från google”, Facebook, appar, distans?